

АНАЛІТИЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ ЩОДО РОСІЇ ЗА ЧЕРВЕНЬ 2026 РОКУ

«Внутрішній порядок денний Росії: економічні виклики, посилення репресій, воєнна реальність»

Світ потребує проактивної стратегії щодо Росії – ініціативного підходу, що передбачає розроблення та чітку комунікацію стратегічного бачення для України, а також плану зі стримування та протидії російському впливу.

Мережа захисту національних інтересів «АНТС» проводить моніторинг та дослідження не лише стану української економіки і суспільства, а й російської економіки та російського суспільства, щоб мати об'єктивне уявлення про ситуацію в цій країні, а не задовольнятися блефом, гібридною агресією та дезінформацією, на яких будується політика Володимира Путіна.

На щастя, у сучасному світі важко приховати факти, тому реалістичні висновки можна зробити завдяки своєчасному та критичному аналізу даних, маючи миттєвий доступ до російського та міжнародного інформаційного середовища й глибоке розуміння економічних, соціальних і політичних процесів.

Голова нашої організації, Ганна Гопко, колишня голова Комітету з питань зовнішньої політики Верховної Ради України, докладає значних зусиль на міжнародному рівні для того, щоб покласти край політиці умиротворення агресора, якого не слід ірраціонально боятися, адже його економіка та соціальні процеси далекі від стабільного стану.

Короткий огляд економічної, соціальної та політичної ситуації в Росії у червні 2026 року

Економіка

Матеріали дайджесту свідчать, що у червні 2026 року російська економіка перейшла від моделі воєнного перегріву до стану бюджетного, інвестиційного та виробничого виснаження. Ключовий висновок полягає в тому, що війна дедалі більше перестає бути джерелом штучного економічного імпульсу і перетворюється на чинник системної нестабільності. За перші п'ять місяців 2026 року дефіцит федерального бюджету сягнув 6,01 трлн рублів, тобто приблизно удвічі перевищив показник аналогічного періоду 2025 року. Одночасно оборонні видатки становлять близько третини всіх бюджетних витрат, а Міністерство фінансів і Центральний банк уже попереджають про неможливість збалансувати державні фінанси без зменшення військових витрат.

Дохідна база бюджету погіршується. Нафтогазові доходи за січень-травень зменшилися на 30%, до 3 трлн рублів, тоді як видатки зросли на 17%, до 20,8 трлн рублів. У травні нафтогазові надходження становили 679 млрд рублів, що нижче планового орієнтира близько 750 млрд рублів на місяць. Навіть рекордні морські поставки нафти у червні – 4,13 млн барелів на добу – не компенсували падіння цін: Urals подешевшала до 62,66 долара, а валова вартість експорту знизилася до 1,9 млрд доларів на тиждень. Це означає, що Росія продає більше фізичних обсягів, але отримує менше бюджетного ресурсу.

Реальний сектор також демонструє ознаки стагнації. ВВП у I кварталі знизився на 0,2%, прибуток реального та фінансового секторів впав на 26,5%, а частка збиткових організацій зросла з 31,6% до 36,9%. Приріст обробної промисловості за перші чотири місяці сповільнився до 0,3% проти 3,6% у 2025 році. Інвестиції в основний капітал у I кварталі впали майже на 15%, а інвестиційні очікування бізнесу є найслабшими з 2019 року. Завантаженість потужностей знизилася до 77,5%, а в секторі інвестиційних товарів – до 68-69%, тобто простоє майже третина виробничої бази.

Окремий ризик – фінансова нестійкість компаній і банків. На 89 найбільших компаній припадає 48 трлн рублів зобов'язань, і 75,4% цього боргу вже перебуває у зоні ризику. Загальний обсяг проблемних кредитів оцінюється у 11,1 трлн рублів. Для фінансування дефіциту ЦБ фактично підтримує купівлю держборгу через РЕПО-ОФЗ: у банківську систему вже влило 4,748 трлн рублів. Це посилює інфляційні ризики, які додатково підживлює паливна криза: з початку року бензин подорожчав на 5,6%, дизель – на 4,8%, а виробництво нафтопродуктів у квітні впало на 9,2% рік до року. Загалом економічна картина вказує на перехід до стагфляційного сценарію: слабке зростання або спад поєднуються з високими витратами, дефіцитом бюджету, падінням інвестицій і ризиком подальшого монетарного фінансування війни.

Суспільство та політика

Внутрішня ситуація в Росії у червні характеризувалася одночасним посиленням репресивного контролю, мобілізаційного тиску та прихованої соціально-економічної напруги. Формально влада демонструє стабільність: Путін заявляє про безробіття на рівні 2,2%, а офіційна риторика наполягає на відсутності “провалів” в економіці. Водночас наведені дані показують іншу картину: 14% підприємств розглядають скорочення персоналу, 300 тис. будівельників переведені на часткову зайнятість, а працівники РЖД у 2025 році щомісяця брали неоплачувані дні відпустки. Це свідчить не про сильний ринок праці, а про приховане безробіття та зниження доходів без формального звільнення.

Політичний режим реагує на нагромадження ризиків розширенням інструментів примусу. Найпоказовіший приклад – закон про арешт майна релокантів, який набирає чинності 1 вересня 2026 року. Він дозволяє заочно притягувати громадян, що перебувають за кордоном, до відповідальності за “дискредитацію” армії, участь у “небажаній організації”, порушення порядку діяльності “іноагента”, заклики до санкцій, зловживання свободою засобів масової інформації, поширення екстремістських матеріалів та ототожнення СРСР з нацистською Німеччиною, а майно в Росії використовувати як забезпечувальний захід. Водночас розмір арештованого майна не обмежується сумою можливого штрафу. Паралельно суди застосовують надзорські вироки за символічну активність: студент із Мурманська отримав 15 років ув’язнення за Telegram-канал із 300 підписниками та мемами про деколонізацію.

Соціальна база війни виглядає менш монолітною, ніж це подається офіційно. Описана в матеріалах модель – це не ентузіастична мобілізація, як у 2014 році, а “колективне уникнення”, коли більшість пристосовується до війни, витісняє її з повсякдення і намагається не порушувати соціальну рівновагу. Лише близько чверті респондентів демонструють виразні позитивні емоції та тверду підтримку режиму, тоді як приблизно дві третини підтримують його декларативно, без емоційного залучення. Такий консенсус є вразливим до шоків – мобілізації, економічного спаду, паливної чи продовольчої кризи.

Військово-мобілізаційний тиск посилюється. Темпи набору контрактників зменшилися: за I квартал 2026 року нараховано 71 216 контрактників проти 89 601 у I кварталі 2025 року, а в Москві потік новобранців навесні впав приблизно на третину. На цьому тлі поширюються обговорення проведення нової мобілізації, хоча джерела не підтверджують остаточного рішення. Альтернативами виступають “м’які” форми примусу: ротація резервістів у бойові підрозділи, регіональні квоти, облави, фіктивні вакансії, а також вербування під виглядом роботи в Білорусі чи Китаї. Одночасно влада мілітаризує освіту: з 1 вересня час на початкову військову підготовку в школах збільшують з 20% до 50% відповідного курсу, а на окупованих територіях України запроваджують підручник з історії “Донбасу та Новоросії”. Загалом політична система дедалі більше переходить до режиму довгої війни: репресії проти нелояльних, ідеологізація освіти, пошук робочої сили серед молоді, пенсіонерів і мігрантів та систематична підготовка суспільства до тривалих подальших втрат під час війни.

Мозаїка російських економічних новин за червень 2026

Бюджетна криза та занепад воєнної економіки Росії

Воєнні видатки виснажують економіку: фінансова влада попереджає Путіна

Центральний банк і Міністерство фінансів попередили, що військові видатки штовхають Росію до неприйняттого бюджетного дефіциту та уповільнення економічного зростання. Попри ці застереження, за повідомленнями, Путін доручив зменшити цивільні видатки, водночас зберігши фінансування оборонної сфери.

Бюджетний дефіцит стрімко зростає, попри підвищення податків

За перші п'ять місяців 2026 року дефіцит федерального бюджету Росії перевищив 6 трлн рублів через зменшення нафтогазових доходів, збільшення державних видатків та послаблення економічного зростання, що підвищує ймовірність подальших бюджетних секвестрів.

Інвестиційний спад набуває системного характеру

Інвестиції в основний капітал зазнали найглибшого падіння за останні десятиліття, що зумовлено згортанням бюджетного стимулювання, високими процентними ставками та погіршенням фінансового стану компаній, ставлячи під загрозу довгостроковий потенціал економічного зростання у Росії.

Ділова активність слабшає, а ризики рецесії зростають

Останнє опитування Центрального банку РФ свідчить про стагнацію промислового виробництва, різке скорочення інвестицій, слабкий внутрішній попит і погіршення ділових очікувань, що підвищує ризик стагфляції.

Посилюються ризики корпоративної заборгованості

За оцінками Центрального банку Росії, компанії, на які припадає понад три чверті боргу найбільших російських корпорацій, можуть зіткнутися з труднощами в обслуговуванні своїх зобов'язань через високу вартість запозичень та уповільнення економічної активності.

Паливна криза поширюється територією Росії

Дефіцит пального охопив десятки регіонів, змушуючи владу запроваджувати обмеження на продаж, підвищуючи транспортні витрати та створюючи загрозу для сільськогосподарського виробництва напередодні сезону збору врожаю.

Доходи від експорту нафти продовжують зменшуватись

Незважаючи на рекордні обсяги експорту, падіння світових цін на нафту та санкції призвели до зменшення нафтових доходів Росії, що посилює тиск на федеральний бюджет.

Центральний банк дедалі активніше фінансує бюджетний дефіцит

Центральний банк Росії надав майже 5 трлн рублів у банківський сектор для підтримки державних запозичень, що посилює побоювання щодо зростання монетарного фінансування дефіциту та можливого пришвидшення інфляції.

Воєнна економіка породжує дедалі глибші структурні дисбаланси

Зростання доходів від сировинного експорту зміцнило рубль і стимулювало імпорт замість розвитку внутрішнього виробництва, тоді як цивільні галузі продовжують скорочуватися через концентрацію ресурсів у військово-промисловому секторі.

Державну підтримку житлового сектору буде зменшено через дефіцит бюджету

Уряд планує суттєво скоротити програми пільгового іпотечного кредитування, оскільки посилення бюджетного тиску та перегрітий ринок нерухомості унеможливають подальшу масштабну державну підтримку.

Читати більше

Мозаїка соціально-політичних новин з Росії за червень 2026 року

Від прихованого безробіття до посилення репресій: мілітаризація та трансформація внутрішньої державної політики

Приховане безробіття зростає попри рекордно низькі офіційні показники

Хоча офіційний рівень безробіття залишається на рівні лише 2,2%, приховане безробіття зростає. Великі роботодавці скорочують робочий час, запроваджують неоплачувані відпустки та неповну зайнятість замість офіційних звільнень. Працівники формально залишаються зайнятими, але їхні доходи зменшуються.

Путін підписав закон, що дозволяє конфіскацію майна емігрантів

Путін підписав закон, який дозволяє владі конфісковувати майно росіян, які проживають за кордоном, якщо їх звинувачують у таких правопорушеннях, як «дискредитація» армії або недотримання законодавства про «іноземних агентів». Закон набуде чинності 1 вересня 2026 року.

Дефіцит робочої сили змушує владу шукати нові трудові ресурси

Уряд прагне розширити пропозицію робочої сили, заохочуючи до працевлаштування пенсіонерів і підлітків. Водночас «Сбербанк» оголосив про плани залучити будівельників з Індії, щоб частково компенсувати гострий дефіцит кадрів.

Зростає кількість повідомлень про можливу нову мобілізацію

Незалежні російські медіа повідомляють про активізацію дискусій в уряді щодо можливої мобілізації пізніше цього року, оскільки темпи набору військовослужбовців за контрактом сповільнюються. Остаточного рішення наразі не ухвалено.

Росія розширює військову підготовку у школах

Із вересня військова підготовка становитиме половину навчальної програми з предмета «Основи безпеки та захисту Батьківщини». Учні на тимчасово

окупованих українських територіях також навчатимуться за новими підручниками з історії, схваленими Кремлем.

Студента засудили до 15 років ув'язнення за Telegram-канал

Студента з Мурманська засудили до 15 років позбавлення волі за адміністрування Telegram-каналу, де публікували меми й матеріали про регіональну історію, а також критикували владу. Його визнали винним у державній зраді та злочинах, пов'язаних із тероризмом.

Кремль закликає росіян не очікувати скасування санкцій

Високопосадовець Кремля Максим Орешкін заявив, що росіянам не варто розраховувати на скасування санкцій або повернення до довоєнних умов життя. Він закликав бізнес адаптуватися до довготривалих змін економічного середовища.

Ціни на пальне можуть зрости для захисту нафтової інфраструктури

Уряд розглядає можливість підвищення цін на пальне, щоб профінансувати додатковий захист нафтопереробних заводів від ударів українських безпілотників. Ініціатива з'явилася після серії атак на енергетичну інфраструктуру Росії.

Дослідження вказує на «ілюзію нормальності» в Росії

Нове дослідження стверджує, що відносна стабільність у воєнний час ґрунтується не стільки на щирій підтримці війни, скільки на колективному прагненні уникати конфліктів і зберігати звичний спосіб життя. Дослідники зазначають, що ця крихка рівновага може змінитися у разі трансформації суспільних настроїв.

Кремль робить ставку на геополітичну пропаганду в індустрії розваг

Російська влада доручила кіновиробникам і телевізійним продюсерам приділяти більше уваги темам геополітики, діяльності спецслужб і війни. Очікується, що державні медіапроекти дедалі активніше просуватимуть ці наративи.

Читати більше

Ми відкриті до співпраці! Найточніша інформація — на вашому столі раніше, ніж у будь-кого іншого!

Громадська організація «Мережа захисту національних інтересів «АНТС» – це потужний аналітичний центр, що працює над розробкою стратегії протидії загрозам з боку Росії та її союзників. Ми відкриті до пропозицій співпраці у цьому напрямі з метою поглиблення розуміння наших партнерів і союзників щодо суспільно-політичних та економічних процесів у Росії й Україні, а також для формування більш вигідної та ефективної стратегії реагування на ці загрози.

Ми пропонуємо оперативний і якісний моніторинг, аналітику, спільні заходи, брифінги та дискусії.

Дізнатися більше про Мережу «АНТС»

Підписатися на економічний дайджест

Більше аналітики тут
